

Η παρουσία μας στο μυστήριο του Γάμου φιλικών ή συγγενικών μας προσώπων δεν είναι μόνο για να συμμετάσχουμε στη χαρά της ημέρας αυτής. Συμμετοχή μας στο μυστήριο, σημαίνει προσευχή μας στό Θεό, να χαρίζει αγάπη, υπομονή, δύναμη στο ζευγάρι, να το ευλογεί και να το αγιάζει, ώστε να μείνει σταθερό και ενωμένο στην κοινή πορεία.



Τῆ ἐπιμελεία

τοῦ πρωτοπρεσβ. π. Δημητρίου Ζαγόρα
ἱερατικῶς προϊσταμένου τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ
Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Ἀπερίου Καρπάθου, ὑπευθύνου τοῦ
γραφείου Γάμων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.



ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΑΡΠΑΘΟΥ ΚΑΣΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ
ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΑΠΕΡΙΟΥ
☎ 22450 23540 📠 22450 31222
✉ p.dimitrioszagoras@gmail.com
IMKK@HOTMAIL.GR

Ο ΓΑΜΟΣ

Τι σημαίνει ο όρος «Μυστήριο» μέσα στην Εκκλησία;

Αν δούμε σε κάποιο λεξικό τον όρο Μυστήριο, θα βρούμε και την Εκκλησιαστική ερμηνεία, δηλαδή την ιερή τελετή με την οποία μεταδίδεται η θεία Χάρη στους μετέχοντες σ' αυτό. Καταλαβαίνουμε λοιπόν, πως κατά την τέλεση ενός μυστηρίου, δεν είμαστε εμείς αυτοί που το τελούμε, αλλά ο Θεός ενεργεί καταπέμποντας το Άγιο Πνεύμα για να δώσει τη Χάρη Του και τους καρπούς Του.

Ποια η έννοια του μυστηρίου του Γάμου;

Ο Απόστολος Παύλος αποκαλεί το Μυστήριο του Γάμου «Μέγα». Και είναι πραγματικά μεγάλο το μυστήριο αυτό, γιατί το μυστήριο αυτό απευθύνεται σε δύο πρόσωπα, που με τη Χάρη του Θεού ενώνονται και αποτελούν μία «πνευματική μονάδα». Τα δύο πρόσωπα συμφωνούν μεταξύ τους και θέτουν το Θεό μάρτυρα, να αρχίσουν από κοινού έναν αγώνα για την πνευματική ολοκλήρωσή τους – τελειώσή τους, δηλαδή το να πετύχουν να ομοιάσουν το Θεό, να ενωθούν μαζί Του. Γι' αυτό και αποτελεί μυστήριο της Εκκλησίας, γιατί για να επιτευχθεί ο σκοπός της συμβίωσης του ζευγαριού, πρέπει να έχουν τη βοήθεια και την ευλογία του Θεού. Έτσι, κατά την ιερολογία του

μυστηρίου, προσευχόμαστε και παρακαλούμε το Θεό να γίνει συνεργός και βοηθός του ζευγαριού στον αγώνα τους για την ολοκλήρωσή τους.

Γιατί υπάρχουν πράγματα που έξω από το γάμο "απαγορεύονται" από την Εκκλησία, ενώ στο γάμο "επιτρέπονται";

Όπως προαναφέραμε, ο σκοπός του γάμου για την Εκκλησία είναι η πνευματική ολοκλήρωση του ζευγαριού. Για να μπορέσουν όμως, τα δύο πρόσωπα να συνυπάρξουν, να ανεχθούν ο ένας τα ελαττώματα του άλλου, να βοηθά ο ένας τον άλλον και να προοδεύουν στον σκοπό τους, έχει προικίσει ο Θεός τον άνθρωπο με το αίσθημα της αγάπης προς το πρόσωπο που αποτελεί το σύζυγο, δηλαδή αυτόν που θα μπει κάτω από τον κοινό ζυγό, τον κοινό αγώνα.

Με το μυστήριο του γάμου, η σχέση αυτή της αγάπης μπαίνει κάτω από την προστασία του Θεού, αγιάζεται, αφθαρτοποιείται και εξυπηρετεί το σκοπό της πνευματικής ολοκλήρωσής και όχι την ευχαρίστηση και καλοπέραση.

Δεν είναι νομικό γεγονός ο γάμος για την Εκκλησία, για να μπορούμε να πούμε επιτρέπεται ή απαγορεύεται κάτι, αλλά είναι μυστήριο, δηλαδή αγιαστική πράξη. Και ως μυστήριο δεν είναι κάτι που έχει να κάνει με τη σχέση των ανθρώπων μεταξύ τους, αλλά με τη σχέση ανθρώπων και Θεού.

Γιατί η Εκκλησία δεν δέχεται τον πολιτικό γάμο;

Από αυτά που είπαμε μέχρι τώρα για την έννοια του μυστηρίου του γάμου μπορούμε να κατανοήσουμε τη στάση της Εκκλησίας για τον πολιτικό γάμο. Υπενθυμίζουμε λοιπόν, πως ο γάμος για την Εκκλησία, δεν είναι ένα κοινωνικό ούτε ένα νομικό γεγονός, αλλά ένα μυστήριο, στο οποίο τα δύο πρόσωπα, που με τη Χάρη του Θεού ενώνονται, σχηματίζουν μία «πνευματική μονάδα» και αρχίζουν από κοινού έναν αγώνα για την πνευματική ολοκλήρωσή

τους – τελειώσή τους, δηλαδή το να πετύχουν να ομοιάσουν το Θεό, να ενωθούν μαζί Του.

Ο πολιτικός γάμος αποτελεί απλά μια νομική πράξη, με την οποία η πολιτεία αναγνωρίζει δικαιώματα και υποχρεώσεις σε δύο πολίτες της και τίποτε άλλο. Έτσι, αν μείνουμε μόνο σ' αυτό το γεγονός, απομακρυνόμαστε από αυτό που ως μέλη της Εκκλησίας μας επιθυμούμε, την ένωσή μας με το Θεό. Ίσως αυτή η νομική πράξη να εξυπηρετεί πολλές φορές, διάφορες ανάγκες (κυρίως οικονομικής φύσεως) των δύο μελών, όμως ας μην λησμονούμε και τις ευθύνες μας και υποχρεώσεις μας έναντι του Θεού. Ας μην ξεχνάμε άλλωστε ότι για την τέλεση του μυστηρίου του γάμου δεν απαιτούνται ιδιαίτερα πράγματα, άσχετα αν εμείς θέλοντας να ικανοποιήσουμε την κενοδοξία μας, αναγάγαμε το μυστήριο σε κοινωνικό γεγονός και εκδήλωση.

Ποια η σημασία του ρυζιού στο γάμο;

Μία ακόμη παρερμηνεία που εισήχθη στο μυστήριο του γάμου, είναι η ρίψη του ρυζιού κατά το χορό του ζευγαριού. Η ευχή «να ριζώσει» το ζευγάρι και να μείνει ενωμένο για όλη του τη ζωή και η ομοχημία των λέξεων «ριζώνω» και «ρυζώνω», οδήγησε στην πράξη αυτή. Βλέπουμε πως η ρίζα γράφεται με «ι», ενώ το ρύζι με «υ». Θα ήταν ίσως ανεκτό το έθιμο αυτό, αν δεν υπήρχαν παρεκτροπές. Έτσι, δυστυχώς, είχε καταλήξει ως ένα αγώνισμα για το ποιος θα πετύχει ποιον, στο ρύζι προσετέθησαν κουφέτα και άλλοι καρποί και τελικά οδηγούμαστε στη δημιουργία ατμόσφαιρας ανεπίτρεπτης για την ιερότητα του χώρου και του τελουμένου μυστηρίου.

Πόσους γάμους επιτρέπεται να τελέσει κάποιος;

Από τα μέχρι τώρα στοιχεία που είδαμε για την ιερότητα – σπουδαιότητα του μυστηρίου του γάμου, καταλαβαίνουμε πως για την Εκκλησία μας ο γάμος είναι μοναδικό γεγονός για τον άνθρωπο. Μάλιστα ο ίδιος ο Χριστός, σε ερώτηση που του έκαναν

οι Φαρισαίοι, δήλωσε πως ο γάμος είναι αδιάλυτος στα μάτια του Θεού. Μόνο ο θάνατος διακόπτει την συμβίωση του ζευγαριού, ενώ διαζύγιο μπορεί να δοθεί μόνο στην περίπτωση της μοιχείας. Δυστυχώς, όμως, επειδή η ανθρώπινη φύση είναι τόσο ασθενής και επειδή σφάλλει εύκολα, η Εκκλησία μας δείχνοντας φιλανθρωπία εφαρμόζει την «οικονομία», δηλαδή τη συγκατάβαση, και έτσι δέχεται να ευλογήσει τη συμβίωση ζευγαριού μέχρι και τρεις φορές. Όμως, η ακολουθία και οι ευχές που διαβάζονται για γάμο πέραν του πρώτου είναι διαφορετικές.

Από την άλλη, κάθε μέλος του ζευγαριού να συνειδητοποιεί ότι το σπίτι του πλέον είναι το καινούριο σπίτι και όχι το πατρικό του. Στο μυστήριο του γάμου η Εκκλησία καλεί τους μνηστευμένους να ανεξαρτητοποιηθούν από τον πατέρα και τη μητέρα τους και να δείξουν ενδιαφέρον για το σύζυγό τους, σα να είναι ένα σώμα. Βέβαια και τα παιδιά θα πρέπει να έχουν στο νου τους ότι ο σεβασμός και η τιμή προς τους γονείς του συμβίου τους είναι σεβασμός και τιμή προς το σύζυγό του, αφού οι γονείς ανέθρεψαν το πρόσωπο με το οποίο δημιούργησαν οικογένεια και θα περάσουν το υπόλοιπο της ζωής τους μαζί.

Τί σημαίνει η φράση: «ή δέ γυνή ίνα φοβῆται τόν ἄνδρα» του Αποστολικού Αναγνώσματος;

Ένα από τα προβλήματα, που παρατηρούνται στην Εκκλησία μας, είναι η δυσκολία κατανόησης πολλών κειμένων της, κάτι που δυστυχώς οξύνεται με την ακούσια ή πολλές φορές εκούσια παρερμηνεία τους. Αυτό το φαινόμενο συμβαίνει και με το Αποστολικό ανάγνωσμα του μυστηρίου του γάμου. Ο Απόστολος Παύλος, νουθετεί και παροτρύνει τους πιστούς της Εφέσου, αλλά και μας σήμερα για το πώς θα πρέπει να είναι οι σχέσεις του ζευγαριού. Και ενώ σ' όλη την περικοπή που διαβάζουμε ακούμε, ότι πιο επαναστατικό και πρωτοπόρο είχε (και έχει) ειπωθεί για το ανδρόγυνο, και ειδικότερα για τη γυναίκα, την εποχή εκείνη, ότι

δηλαδή ο άνδρας θα πρέπει να αγαπά την σύζυγό του όπως αγαπά και τον εαυτό του και να θυσιάζεται γι' αυτήν όπως ο Χριστός για την Εκκλησία, μένουμε στην παρερμηνεία των τελευταίων τεσσάρων λέξεων, «**ή δέ γυνή ίνα φοβῆται τόν ἄνδρα**». Η έννοια του φόβου, όπως ξέρουμε από τη χρήση της και σήμερα, σε πολλές περιπτώσεις έχει το νόημα του σεβασμού π.χ. φοβάμαι το Θεό. Και αυτός ο σεβασμός δεν προέρχεται από αίσθημα κατωτερότητας, αλλά ως αναγνώριση της προσφοράς, των ευθυνών και της αγάπης που δείχνει ο άλλος για το πρόσωπό μας. Έτσι και στο ζευγάρι, ο άνδρας καλείται από τον Απόστολο Παύλο να δείξει έμπρακτα την αγάπη του στη σύζυγό του και αντίστροφα η γυναίκα να ανταποδώσει με το σεβασμό της την αγάπη αυτή. Δυστυχώς, όμως, αυτά τα υψηλά νοήματα του Αποστόλου, που εκφράστηκαν σε μια εποχή που ο άνδρας είχε εξουσία ζωής και θανάτου πάνω στη γυναίκα, και που η γυναίκα θεωρούνταν απλά ένα αντικείμενο, παρερμηνεύονται από κάποιους «προοδευτικούς» και φτάνουμε στο απαράδεκτο φαινόμενο της βεβήλωσης της ιερότητας του μυστηρίου, με την κίνηση της νύφης να πατήσει το πόδι του γαμπρού.

Ποια η έννοια των δαχτυλιδιών (βέρες) στο γάμο;

Όπως όλοι γνωρίζουμε, συνδεδεμένη με το μυστήριο του γάμου είναι και η ακολουθία του αρραβώνα, η οποία και προηγείται. Ο εκκλησιαστικός αρραβώνας είναι η επίσημη αναγνώριση ότι τα δύο μέλη πρόκειται να ενωθούν με τα ιερά δεσμά του γάμου. Και επειδή ο εκκλησιαστικός αρραβώνας δεν μπορεί να λυθεί, οι δύο ακολουθίες έχουν ενωθεί. Τα δαχτυλίδια, σύμβολα αρχοντιάς και εξουσίας, ανταλλάσσονται μεταξύ των μελλονύμφων για να αποδείξουν ότι πλέον έχουν τα πάντα κοινά. Ας μην ξεχνούμε ότι το δαχτυλίδι ήταν παλαιότερα και σφραγίδα με την οποία ο

καθένας όριζε ό,τι του ανήκε και υπέγραφε. Έτσι με τα δαχτυλίδια του αρραβώνα, ο άνδρας ουσιαστικά έκανε συνιδιοκτήτη και συμμετόχό του τη γυναίκα, στην οποία προσέφερε το δαχτυλίδι. Αυτήν την συνιδιοκτησία σε πνευματική βάση ή, καλύτερα, την κοινή πορεία, προσπάθεια και αγώνα του άνδρα και της γυναίκας εξακολουθούν και σήμερα να συμβολίζουν οι βέρες.

Ποια η σημασία και ο συμβολισμός των στεφάνων;

Θα μπορούσαμε να πούμε ότι ο συμβολισμός των στεφάνων στο μυστήριο του Γάμου είναι διπλός.

Κατ' αρχάς είναι αυτό που ξέρουμε και από άλλες στιγμές τις ζωής μας, και κυρίως τον αθλητισμό, όπου χρησιμοποιούνται τα στεφάνια ως βραβεία δόξης και τιμής. Οι νεόνυμφοι, έχοντας συναίσθηση της πνευματικής σημασίας του μυστηρίου του Γάμου και αγωνιζόμενοι στον αγώνα της εγκράτειας προσέρχονται σ' αυτό και ζητούν από την Εκκλησία να τους ευλογήσει. Έτσι, και αυτή τους στεφανώνει νικητές του αγώνα της αγνότητας.

Από την άλλη, το στεφάνι είναι σύμβολο του βασιλιά. Έτσι, όταν στο γάμο οι δύο σύζυγοι «στέφονται ο ένας τον άλλον» είναι ως ο ένας να θέτει κορώνα στο κεφάλι του τον άλλον, δηλαδή να αναλαμβάνει την ευθύνη να τιμά, να σέβεται, να φροντίζει και να αγαπά τον άλλο.

Τα στέφανα, που παλαιότερα ήταν ιδιοκτησία του Ναού, μετά το μυστήριο επιστρέφονταν και παρέμεναν σ' αυτόν. Σήμερα, κάθε ζευγάρι παραλαμβάνει τα στέφανα, τα οποία αφαιρούνται από τα κεφάλια του ζευγαριού με μια ευχή, στην οποία παρακαλούμε το Θεό να τα αναλάβει και να προστατεύει τους νεόνυμφους. Επειδή ο συμβολισμός τους είναι ιερός και σπουδαίος, τα στέφανα τοποθετούνται και φυλάσσονται στο εικονοστάσι του σπιτιού.

Τί συμβολίζει η ένωση των χεριών των νυμφευομένων;

Κατά τη διάρκεια του μυστηρίου του γάμου, ο ιερέας διαβάσει μια ευχή με την οποία παρακαλούμε να «αρμόσει» ο Θεός τους

νυμφευόμενους. Τη στιγμή αυτή ενώνει τα δεξιά χέρια του ζευγαριού μεταξύ τους. Όπως μπορούμε να καταλάβουμε από την ερμηνεία του ρήματος αρμόζω, η ένωση των χεριών δείχνει με ένα εξωτερικό σχήμα την αρμονική ενότητα που καλείται να επιδείξει το ζευγάρι από εδώ και μπρος στη ζωή του. Μια ενότητα που δεν θα διαταραχθεί ούτε από πράγμα, αλλά ούτε και από πρόσωπο. Γι' αυτό, όταν τελειώσει η ακολουθία, ο ιερέας χωρίζει και πάλι τα χέρια με το ιερό Ευαγγέλιο, λέγοντας τη φράση «**οὗς ὁ Θεός συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χωρίζετω**», δηλαδή, όποιους ο Θεός ένωσε σε ένα με το μυστήριο του γάμου, άνθρωπος να μην μπορέσει να τους χωρίσει.

Ποιος ο συμβολισμός του ποτηριού με το κρασί που πίνουν οι νυμφευόμενοι;

Το μυστήριο του γάμου, όπως και όλα τα μυστήρια της Εκκλησίας, αρχικά ήταν συνδεδεμένα με το μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας. Δηλαδή, όλα τα μυστήρια: βάπτισμα, χρίσμα, ευχέλαιο, γάμος, εξομολόγηση, ιεροσύνη τελούνταν μέσα στη Θεία Λειτουργία. Και κάθε ένα από αυτά κορυφώνονταν με τη συμμετοχή του «πρωταγωνιστή» πιστού, στη Θεία Κοινωνία. Στο μυστήριο του γάμου, η συμμετοχή του άνδρα και της γυναίκας στο κοινό ποτήριο μπορεί να έχει την αναγωγή στην κοινωνία του Σώματος και του Αίματος του Χριστού, συμβολίζει ταυτόχρονα και το ότι από εδώ και μπρος το ζευγάρι θα συμμετέχει και θα μοιράζεται από κοινού ό,τι η ζωή φέρνει, χαρές και λύπες, ευχάριστα και δυσάρεστα γεγονότα.

Ποια η έννοια του χορού;

Ο χορός, όπως και σε άλλα μυστήρια, βάπτισμα, χειροτονία, είναι ένα δείγμα χαράς και πανηγυρισμού. Μάλιστα, με τον χορό και τα ψαλλόμενα μέλη κατά τη διάρκεια αυτού, φαίνεται η συμμετοχή όλης της Εκκλησίας, (των παρισταμένων φίλων-συγγενών και των Αγίων), στο μυστήριο που τελείται. Είναι

λοιπόν ασέβεια να καταστρέφεται η ιερότητα του μυστηρίου με άλλου είδους εκδηλώσεις.

Σχέσεις με τους γονείς μετά το γάμο:

Ένα από τα περισσότερο συνηθισμένα και το μεγαλύτερο ίσως πρόβλημα που αντιμετωπίζει το νέο ζευγάρι μετά το γάμο είναι οι σχέσεις με τους γονείς και κυρίως με τους γονείς του/της συζύγου.

Σίγουρα, για όλους ο γάμος των παιδιών φέρνει αλλαγές στη ζωή τους. Την μεγαλύτερη όμως αλλαγή τη βιώνει το ανδρόγυνο, που θα πρέπει να συνηθίσει στην ιδέα του εμείς και όχι του εγώ, που μέχρι τότε ίσχυε. Και σ' αυτό θα πρέπει να βοηθούν και οι εξωτερικοί παράγοντες, πρωτίστως οι γονείς. Θα πρέπει να συνειδητοποιήσουν ότι το παιδί τους δεν είναι πλέον ένα, ούτε και μόνο του! Με το γάμο του παιδιού τους απέκτησαν ακόμη ένα παιδί και θα πρέπει να κάνουν ό,τι περνά από το χέρι τους για την ευτυχία του ζευγαριού πλέον. Ίσως είναι καλύτερα να υπάρχει μια σχετική απόσταση των γονέων από το ζευγάρι (ξεχωριστό σπίτι, όχι πολύωρη καθημερινή παρουσία κλπ) και να μην παρεμβαίνουν και επεμβαίνουν σ' αυτό. Μάλιστα, και όταν τους ζητηθεί η γνώμη για κάτι, να είναι επιφυλακτικοί, αφήνοντας την τελική κρίση στο ζευγάρι.